

**Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди (Україна)**

Стамбульський університет (Турецька Республіка)

Вроцлавський університет (Республіка Польща)

Університет Цзинань (Китайська Народна Республіка)

***«Актуальні проблеми
приватного та публічного права»***

**Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 93-річчю з дня народження члена-кореспондента НАПрН
України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча
науки України, доктора юридичних наук, професора Процевського О.І.**

21 травня 2022 року

м. Харків

Актуальні проблеми приватного та публічного права : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 93-річчю з дня народження члена-кореспондента НАПрН України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча науки України, доктора юридичних наук, професора Процевського О.І. (21 травня 2022 року). – Харків, 2022. – ТОВ «Видавництво Точка», віддруковано у ТОВ «Друкарня Мадрид» через ФОП Гобельовська Л. П. – 460 с.

ISBN 978-617-7988-13-6

У матеріалах збірника представлені результати наукових досліджень вчених, присвячених актуальним проблемам приватного та публічного права.

Видання адресоване вченим, аспірантам, докторантам, викладачам закладів юридичної освіти, працівникам суду, адвокатури, органам юстиції, співробітникам Державної служби зайнятості України, практикуючим юристам, громадським діячам, профспілковим активістам, іншим особам, що цікавляться проблемами приватного та публічного права.

Матеріали конференції оприлюднені у електронному вигляді на сервері відкритого електронного архіву (репозитарію) Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди EKhNPUIR (електронний архів): <http://dspace.hnpu.edu.ua/> та на сайті юридичного факультету: <http://www.hnpu-laws.in.ua/> у розділі «Наука».

Інформація про оргкомітет. Координацію проведення конференції здійснює кафедра цивільно-правових дисциплін і трудового права імені професора О.І. Процевського – тел.: +38(057)700-35-16, e-mail: trudkonf.hnpu@gmail.com)

Коваленко Олена Олександрівна (в.о. завідувача кафедри д-р юрид. наук, професор) +38(057)598-98-75;

Головань Тетяна Георгіївна (в.о. декана юридичного факультету канд. юрид. наук, доцент) +38(067)681-93-90;

Ждан Микола Дмитрович (канд. юрид. наук, доцент) +38(063)948-05-19;

Пономаренко Оксана Михайлівна (канд. юрид. наук, доцент) +38(097)332-55-70;

Гоц-Яковлєва Ольга Василівна (канд. юрид. наук, доцент) +38(067)724-29-49;

Гرابко Людмила Владиславівна (ст. лаборант) +38(057)274-83-23

Оргкомітет конференції не завжди поділяє думку учасників. У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники та їх наукові керівники.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерела є обов'язковим.

СЕКЦІЯ «ЕКОЛОГІЧНЕ, ЗЕМЕЛЬНЕ ТА АГРАРНЕ ПРАВО»

<i>ЛИПНИЦЬКА Є.О., ВЛАСОВ О.В. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОРЕНДИ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ</i>	<i>425</i>
<i>ЛИСЯК О.І. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРИВАТИЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ ГРОМАДЯНАМИ УКРАЇНИ</i>	<i>428</i>
<i>ЗУБИЦЬКА І.В. ЩОДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ШКОДИ, ЩО ЗАПОДІЮЄТЬСЯ ГРУНТАМ ВНАСЛІДОК ВОЄННИХ ДІЙ</i>	<i>433</i>
<i>ЧУРІЛОВА А.С. ЕКОЛОГІЧНА СВІДОМІСТЬ Й ЗНАЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В СУСПІЛЬСТВІ</i>	<i>436</i>

СЕКЦІЯ «МІЖНАРОДНЕ ТА ЄВРОПЕЙСЬКЕ ПРАВО»

<i>ОКОПНИК О.М., ШИШАЦЬКА Ю.С. КОЛІЗІЙНІ ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СФЕРІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ</i>	<i>439</i>
<i>ПАШКОВСЬКИЙ М.І. ПРО КОЛІЗІЮ ІНСТИТУТУ ОБМІНУ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ ТА ІНШИХ ОСІБ ПІД ЧАС ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ З ЗОБОВ'ЯЗАННЯМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ І ПОКАРАННЯ ОСІБ, ВИННИХ У ВЧИНЕННІ МІЖНАРОДНИХ ЗЛОЧИНІВ</i>	<i>443</i>
<i>СЕМЕНЯКА В.В. ВИРІШЕННЯ ПРАВОВИХ ПРОБЛЕМ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ КОСМІЧНОЮ ГАЛУЗЗЮ УКРАЇНИ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД</i>	<i>447</i>
<i>ПОЛЯКОВ А.О. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В РЕСПУБЛІЦІ БОЛГАРІЯ</i>	<i>450</i>
<i>ЛАПЧЕВСЬКА К.В. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ</i>	<i>452</i>
<i>ПОПОВА Т.В., БАТУРА Д.В., САКСОНОВ В.Б. СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА В УМОВАХ ОКУПАЦІЇ</i>	<i>456</i>

6. Положення про Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України: постанова Кабінету Міністрів України від 7 вересня 2020 року № 819 / Урядовий кур'єр. – № 177. – 2020. – 12 вересня.

7. Положення про Державне космічне агентство України: постанова Кабінету Міністрів України від 14 травня 2015 р. № 281 / Урядовий кур'єр. – № 93. – 2015. – 27 травня.

8. Проєкт Закону України «Про космічну діяльність» щодо визначення статусу та розподілу повноважень між центральними органами виконавчої влади у сфері космічної діяльності». URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71006

УДК 342+378.4

Orcid 0000-0002-7578-0043

Поляков Андрій Олександрович,
доцент кафедри державно-правових дисциплін,
кримінального права і процесу
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди,
кандидат педагогічних наук, доцент

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В РЕСПУБЛІЦІ БОЛГАРІЯ

Наближення України до європейських стандартів у сфері вищої освіти передбачає вивчення досвіду тих держав, які у нещодавньому минулому пройшли успішне реформування у даній сфері. Однією з таких держав є Болгарія, яка у 2007 році увійшла до Європейського Союзу завдяки вдало проведеним реформам.

Вища освіта у Болгарії до 1989 року регулювалася Законом вищої освіти, а також іншими нормативними документами в освітній системі. У цей період Міністерство культури, науки та освіти здійснювало ідейне, методичне та організаційно-педагогічне керівництво освітою в країні, керуючись урядовою політикою. Після 1989 року під впливом зміни політичних та економічних факторів відбулося переструктурування усієї освітньої системи в Болгарії, включаючи сферу вищої освіти. Вища освіта зазнала значної трансформації за допомогою швидкого переходу від державного регулювання до академічної та інституційної автономії закладів вищої освіти. Основні цілі, які були поставлені, пов'язані з покращенням якості освіти та підготовки стандартів, що відповідають європейським вимогам.

Вища освіта в Болгарії наразі ґрунтується на кількох провідних принципах. Воно не є обов'язковим, але відкрите для всіх бажаючих, хто має змогу підвищити свою кваліфікацію за обраним напрямом у закладі вищої освіти – державному або приватному. Вища освіта автономна, вона незалежно від

ідеологій, релігій та політичних доктрин, в ній не допускається дискримінація на основі статі, віку, раси, етнічної приналежності, соціального походження, національності, а також привілеї на жодній основі. Основна мета вищої освіти, регламентована ст. 2 Закону про вищу освіту від 27 грудня 1995 року – це "підготовка висококваліфікованих спеціалістів із вищою освітою та розвиток науки та культури" [1]. Освітні інституції повинні поєднувати у собі ці дві основні мети: навчання студентів, з одного боку, та розвиток науки і культури, з іншого.

Участь Болгарії у Болонському процесі з 1999 року призвела до запровадження системи трьох рівнів навчання та відповідних ним ступенів – освітній кваліфікаційний ступінь бакалавр, освітній кваліфікаційний ступінь бакалавр магістр та освітній науковий ступінь доктор. Відповідно до цього довелося порушити питання про перегляд моделей управління закладами вищої освіти та запровадити модель державного фінансування, що залежить від кількості студентів та аспірантів.

У 2010 році у Болгарії був прийнятий Закон про розвиток академічного складу. Цей Закон Цей закон врегулював суспільні відносини, пов'язані із здобуттям наукових ступенів та зайняттям наукових посад у Республіці Болгарія. Принципами здобуття наукових ступенів та зайняття вчених були визначені "автономія вищих шкіл і наукових організацій і пов'язана з цим децентралізація процедур; вільний вибір наукової розробки та об'єктивність в її оцінці; гарантування суспільних інтересів, пов'язаних з якістю навчального процесу та наукових досліджень, шляхом визначення єдиних державних вимог та контролю за їх дотримання, а також контроль якості наукових досліджень; міжнародне визнання, обмін експертами та інформацією під час процедур з метою створення єдиного освітнього та наукового простору" [2]. Як бачимо, у Болгарії продовжився рух на інтеграцію до європейського освітнього простору, який відзначається децентралізацією у фінансуванні закладів вищої освіти, але й передбачає надання максимальної автономії у сфері отримання наукових ступенів та зайняття посад у закладах вищої освіти і наукових установах.

При цьому для здійснення контролю за виконанням законів про вищу освіту та про розвиток академічного складу у Болгарії було створено незалежну інституцію "Національне Агентство з оцінки та акредитації" [3]. Діяльність цього Агентства здійснюється за допомогою наступних принципів: єдність критеріїв оцінки болгарських університетів та вищих училищ; гармонізація національних систем для оцінки якості з відповідними такими в європейських університетах; встановлення загальної вихідної бази для порівняння та формування звіту про розвиток якості освітньої діяльності у різних університетах; незалежність та автономність Національного Агентства з оцінки та акредитації його експертів.

Таким чином, правове регулювання вищої освіти у Республіці Болгарія базується на двох спеціальних законах: про вищу освіту та про розвиток академічного складу. Зміст цих нормативно-правових актів спрямований на наближення стандартів якості навчання у болгарській вищій школі до

європейських. Для контролю та моніторингу здійснення цього наближення у державі сформована спеціалізована інституція. Треба констатувати, що реформування системи вищої освіти, що розпочалось в Україні з 2014 року, відображає шлях, пройдений Болгарією раніше, і потребує, по-перше, продовження і, по-друге, удосконалення відповідно до сучасних викликів.

Список використаних джерел:

1. Закон за висшето образование на България (изм. и доп. ДВ. бр.18 от 4 март 2022 г.). URL: <https://lex.bg/laws/ldoc/2133647361> (дата звернення 30.04.2022).
2. Закон за развитието на академичния състав в Република България (доп. ДВ. бр.21 от 12 март 2021 г.). URL: <https://www.lex.bg/laws/ldoc/2135680028> (дата звернення 30.04.2022).
3. Националната агенция за оценяване и акредитация. URL: <https://www.neaa.government.bg/> (дата звернення 30.04.2022).
4. Постановление № 25 на МС от 18.02.2005 г. за утвърждаване на Правилник за дейността на Националната агенция за оценяване и акредитация. URL: <https://www.neaa.government.bg/images/files/Postanovlenie-25.pdf> (дата звернення 30.04.2022).

УДК 341.4

Orcid 0000-0002-2187-9881

Лапчевська Катерина Вячеславівна,

здобувачка освіти

Донецького національного університету імені Василя Стуса

e-mail: lapchevska.k@donnu.edu.ua

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

Корупція становить серйозну загрозу економічному розвитку країн із демократичними засадами, і також державам, громадяни яких, мають нестабільну економічну свідомість, і тільки намагаються змінити вектор свого подальшого розвитку [1, с. 56]. Питанням боротьби з корупцією, у тому числі міжнародною, присвятили наукові праці В.В. Сухонос, Є.В. Невмержицький, М.В. Лошицький, Т.В. Ільєнок, В.Ю. Кондратов та інші. З урахуванням висвітлених науковцями аспектів, актуальним залишається питання щодо узагальнення нормативно-правової основи, направленої на міжнародне співробітництво в сфері боротьби з корупцією, що і є метою цього дослідження.

В КПК України міститься Розділ IX, який встановлює правову основу міжнародного співробітництва під час кримінального провадження: Глава 42 «Загальні засади міжнародного співробітництва» (ст. 541-550), Глава 43